

DOI: [10.32702/2307-2105-2020.9.6](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2020.9.6)

УДК 658. 14

*О. Ю. Ємельянов,
д. е. н., доцент, доцент кафедри економіки підприємства та інвестицій,
Національний університет «Львівська політехніка»
ORCID ID: 0000-0002-1743-1646*

ШЛЯХИ ФОРМУВАННЯ ПОТЕНЦІАЛУ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

*O. Yemelyanov
Doctor of Economic Sciences, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Business Economics and Investment,
Lviv Polytechnic National University*

WAYS TO BUILD THE POTENTIAL FOR INCREASING THE LEVEL OF FINANCIAL STABILITY OF ENTERPRISES

Метою цього дослідження є виділення та обґрунтування шляхів формування потенціалу підвищення рівня фінансової стійкості підприємств. Для досягнення поставленої мети, серед іншого, було побудовано модель погашення підприємством своїх зобов'язань перед кредиторами. Було встановлено аналітичний вираз для визначення такої мінімально припустимої величини надходжень на підприємство, яка є достатньою для своєчасного та повного виконання ним своїх кредитних зобов'язань. Запропоновано показник фінансової стійкості підприємств, який визначається зіставленням фактичної величини надходжень на підприємство, які можна спрямувати на погашення узятих ним позик, з мінімально припустимою величиною цих надходжень. Можливість зростання запропонованого показника характеризує потенціал підвищення рівня фінансової стійкості підприємств. Побудовано модель максимізації цього рівня. Вона передбачає формування оптимальної множини векторів, кожен з яких характеризує певний організаційно-економічний або техніко-технологічний захід, спрямований на підвищення рівня фінансової стійкості або гнучкості підприємства. При цьому повинні виконуватися умови невід'ємного значення величини надприбутку за кожним заходом та обмеження на загальні обсяги власних і позичкових коштів підприємства. Виконано групування загальних напрямів формування потенціалу підвищення рівня фінансової стійкості підприємств. Показано важливість оптимізації обсягів позичкових джерел утворення господарських засобів підприємств.

An appropriate level of economic stability is one of the main conditions for ensuring the high efficiency of enterprises for a long period. This stability characterizes the ability of enterprises to maintain a sufficient amount of financial and economic results of their activities in case the parameters of the external environment deteriorate. At the same time, an important component of the economic stability of business entities is their financial stability, which reflects the ability of enterprises to conduct their financial activities in case the conditions of their implementation deteriorate. For most companies, there is always the potential to increase their financial stability.

Therefore, the purpose of this study is to identify and justify ways to build the potential for increasing the level of financial stability of enterprises. To achieve this goal, among other things, a model of repayment of the obligations of enterprises to creditors was built. An analytical expression was established to determine such a minimum allowable amount of income for the enterprise, which is sufficient for the timely and complete fulfillment of its credit obligations. The indicator of the financial stability of the enterprises is offered. It is defined by the comparison of the actual size of the income of the enterprise, which can be directed on the repayment of the loans, with the minimum admissible size of this income. The possibility of increasing the proposed indicator characterizes the potential for improving the level of financial stability of enterprises. A model of maximization of this level is built. It involves the formation of an optimal set of vectors, each of which characterizes a certain organizational, economic, or technical-technological measure aimed at increasing the level of financial stability or flexibility of the enterprise. At the same time, the conditions of a non-negative value of the amount of excess profit for each measure and the total amount limit of the own and borrowed funds of the enterprise must be met. The importance of optimizing the volume of loan sources of economic resources of enterprises is shown.

Ключові слова: підприємство; потенціал; фінансова стійкість; показник; максимізація; шлях формування потенціалу.

Keywords: enterprise; potential; financial stability; indicator; maximization; way to build the potential.

Постановка проблеми. Однією з головних умов забезпечення високої ефективності функціонування підприємств протягом тривалого періоду є наявність у них належного рівня економічної стійкості. Ця стійкість характеризує здатність підприємств підтримувати достатній обсяг фінансово-економічних результатів своєї діяльності у разі, якщо параметри зовнішнього середовища погіршаться. При цьому важливою складовою економічної стійкості суб'єктів підприємництва є їх фінансова стійкість, яка відображає здатність підприємств провадити свою фінансову діяльність у разі погіршення умов її здійснення. Слід враховувати, що для більшості підприємств завжди існує потенціал зростання їх фінансової стійкості. Проте, формування цього потенціалу є складним завданням, оскільки на величину потенціалу зростання фінансової стійкості підприємств впливає значна кількість чинників, а сам механізм такого впливу досить важко піддається формалізації. З іншого боку, визначення та реалізація основних шляхів формування потенціалу підвищення фінансової стійкості підприємств знижують ймовірність банкрутства суб'єктів господарювання, підвищують їх кредитоспроможність та інвестиційну привабливість. Тому проблема обґрунтування шляхів формування потенціалу підвищення рівня фінансової стійкості підприємств постає практично перед кожним з них і вимагає створення та використання відповідних теоретичних та методологічних засад її вирішення.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Потенціал підвищення фінансової стійкості підприємств є складовою їх сукупного економічного потенціалу. Тому при розробленні теоретико-методологічних засад оцінювання та формування потенціалу зростання фінансової стійкості підприємств доцільно використовувати окремі розробки тих науковців, які досліджували закономірності утворення як сукупного економічного потенціалу підприємств, так і його окремих видів. Зокрема, суттєвих результатів у провадженні цих досліджень досягли такі вчені, як О. Ареф'єва [1], В. Бугай [2], Д. Васильківський [3], О. Іваненко [4], Л. Лесик [5], Р. Толпежников [6] та ін. Також існує значна кількість наукових праць, що присвячена проблемі оцінювання та управління фінансовою стійкістю підприємств. Зокрема, це стосується праць таких науковців, як Г. Башнянин [7], Г. Гапак [8], О. Павленко [9], О. Проволоцька [10], Г. П'ятницька [11], В. Чепка [12] та ін. Водночас, проблема виділення та обґрунтування шляхів формування потенціалу підвищення рівня фінансової стійкості підприємств на теперішній час не є остаточно вирішеною та потребує подальших досліджень.

Мета статті полягає у розробленні теоретико-методологічних засад виділення та обґрунтування шляхів формування потенціалу підвищення рівня фінансової стійкості підприємств.

Виклад основного матеріалу дослідження. Розглядаючи особливості формування потенціалу підвищення фінансової стійкості підприємства, необхідно відзначити такі характерні риси цього потенціалу:

- 1) величина цього потенціалу визначається сукупністю ресурсів підприємства та компетенцій його менеджерів стосовно управління цими ресурсами з метою забезпечення зростання рівня фінансової стійкості суб'єкта господарювання;
- 2) стосовно ресурсів, необхідних для забезпечення підвищення фінансової стійкості підприємства, то ці ресурси можуть включати не лише їх наявну величину, але і ресурси, які можливо залучити додатково;
- 3) потенціал підвищення фінансової стійкості підприємства є тісно пов'язаним із іншими складниками сукупного економічного потенціалу суб'єкта господарювання. Зокрема, з одного боку, потенціал підвищення

фінансової стійкості фірми значною мірою визначається її виробничо-збутовим потенціалом, оскільки від величини цього потенціалу безпосередньо залежать обсяги фінансових ресурсів, які підприємство може спрямовувати на погашення узятих ним позик [13, с. 12–16]. З іншого боку, потенціал зростання рівня фінансової стійкості суб'єкта підприємництва значною мірою визначає потенціал його подальшого економічного розвитку, оскільки недостатня фінансова стійкість знижує кредитоспроможність та інвестиційну привабливість підприємства і, відповідно, зменшує його можливості залучати зовнішні джерела фінансування проєктів розвитку [14, с. 142–148];

4) величина потенціалу підвищення фінансової стійкості підприємства залежить не лише від чинників його внутрішнього середовища, але також і від поточних та майбутніх параметрів зовнішнього середовища цього підприємства. Зокрема, мова йде про такі параметри, як рівень цін на продукцію, яку виготовляє та реалізує підприємство, величина попиту на неї, рівень кредитних ставок, терміни, на які можливо узяти позику, тощо.

З урахуванням викладеного під потенціалом підвищення фінансової стійкості підприємства доцільно розуміти складову його економічного потенціалу, яка являє собою сукупність наявних та можливих до залучення ресурсів і компетенцій, що зумовлюють здатність підприємства нарощувати рівень своєї фінансової стійкості за певних умов зовнішнього середовища, у якому це підприємство знаходиться або буде знаходитися у майбутньому. При цьому фінансова стійкість підприємства є мірою його здатності своєчасно та повною мірою виконувати свої кредитні зобов'язання. Відповідно, оцінити рівень фінансової стійкості підприємства можливо за величиною його надходжень, які це підприємство може спрямувати на погашення банківських кредитів та інших узятих ним видів позик.

У подальшому будемо розглядати усереднені значення головних параметрів кредитного портфеля підприємства, а саме – величини кредитного відсотка та загальної тривалості погашення узятих позик. Ці показники вважатиме усередненими за сукупною величиною позикового капіталу господарюючого суб'єкта. Стосовно величини надходжень, які підприємство може спрямувати на повернення основної суми боргу та на виплату процентів за ним, то ця величина буде вважатися усередненою за загальним терміном повного погашення підприємством усіх своїх боргових зобов'язань. З урахуванням цих припущень умова належного рівня фінансової стійкості підприємства може бути представлена у вигляді такого виразу:

$$\sum_{i=1}^{T_c} \frac{P_c}{(1+n)^i} = \frac{P_c}{n} \cdot \left(1 - \frac{1}{(1+n)^{T_c}} \right) \geq B_3, \quad (1)$$

де T_c – середній термін погашення усіх узятих суб'єктом господарювання позик, років; P_c – середня величина тих надходжень, які цей суб'єкт може спрямувати на погашення узятих позик та сплату процентів за користування ними, грн.; n – позичковий відсоток за узятими підприємством позиками в частках одиниці; B_3 – сукупний обсяг узятих підприємством позик, грн.

Відзначимо, що величина P_c у виразі (1) встановлюється з урахуванням того, що сплата коштів на погашення позик не викликає припинення нормального провадження підприємством своєї господарської діяльності. Інакше кажучи, повернення позик не відбувається за рахунок розпродажу того майна підприємства, яке є потрібним йому для свого функціонування відповідно до встановлених цілей діяльності.

Отже, якщо нерівність (1) виконуватиметься, то підприємство встигне у належні терміни повернути узяті ним позики та сплатити у повному обсязі проценти за їх користування. Також вираз (1) дає змогу провести кількісне оцінювання фінансової стійкості підприємства. Для цього подамо (1) як рівність та виразимо з нього P_c :

$$P_{cm} = \frac{B_3 \cdot n \cdot (1+n)^{T_c}}{(1+n)^{T_c} - 1}, \quad (2)$$

де P_{cm} – мінімально можлива величина надходжень, які суб'єкт господарювання може використати для повернення позик, узятих ним, та для сплати процентів за цими позиками, за якої нерівність (1) буде виконуватиметься, грн.

Тоді кількісне оцінювання фінансової стійкості підприємства можна виконати, провівши зіставлення показників P_c та P_{cm} :

$$P_{fc} = \frac{P_c}{P_{cm}} = \frac{P_c \cdot ((1+n)^{T_c} - 1)}{B_3 \cdot n \cdot (1+n)^{T_c}}, \quad (3)$$

де P_{fc} – рівень фінансової стійкості підприємства, частки одиниці.

З виразу (3) випливає, що певне підприємство вважатиметься фінансово стійким за умови, що значення показника (3) дорівнює одиниці або перевищує її. Якщо ж ця умова не виконуватиметься, то підприємство не може вважатися фінансово стійким. При цьому із збільшенням значення показника (3) рівень фінансової стійкості підприємства зростає.

Таким чином, рівень фінансової стійкості підприємства залежить від чотирьох головних чинників, а саме від – середньої величини тих надходжень, які суб'єкт господарювання може спрямувати на погашення узятих позик та сплату процентів за користування ними; величини позичкового відсотка за узятими підприємством позиками; середнього терміну погашення усіх узятих суб'єктом господарювання позик та сукупного обсягу узятих підприємством позик. Відповідно, можливо виділити чотири основні шляхи реалізації потенціалу підвищення фінансової стійкості підприємства, а саме:

– зростання величини тих надходжень, які суб'єкт підприємництва зможе спрямувати на погашення узятих позик та сплату процентів за користування ними. Таке зростання можливо забезпечити, зокрема, завдяки оптимізації цін та обсягів збуту продукції підприємства, зниженню питомих витрат на її виробництво, виходу на нові ринку збуту, розширенню асортименту продукції тощо;

– зниження величини позичкового відсотка за узятими підприємством позиками. Таке зниження можна досягти, зокрема, завдяки зміні структури як сукупного капіталу підприємства, так і його позичкового капіталу, пошуку кредиторів, які пропонують меншу величину кредитного відсотка, тощо;

– збільшення середнього терміну погашення усіх узятих суб'єктом господарювання позик. Напрями забезпечення такого збільшення у цілому співпадають із напрямками зменшення величини позичкового відсотка;

– зниження величини сукупного обсягу узятих підприємством позик. Таке зниження можна досягти, насамперед, завдяки скороченню обсягів активів підприємства шляхом вивільнення тих з них, які не є потрібними підприємству для ведення його господарської діяльності. Зокрема, це стосується зайвих елементів основних засобів та надмірних залишків обігових коштів. Тоді, скоротивши зайві активи, підприємство зможе на ту ж саму суму зменшити свій позичковий капітал. При цьому фінансові результати діяльності підприємства не зменшаться, а, навпаки, можуть зрости за рахунок зменшення витрат на утримання непотрібних підприємству активів.

У процесі формування потенціалу фінансової стійкості підприємства можливо застосувати підхід, який передбачає досягнення суб'єктом господарювання певних нормативів платоспроможності та фінансової стійкості, зокрема, нормативних (рекомендованих) значень коефіцієнтів покриття та автономії. У цьому випадку послідовність формування потенціалу зростання фінансової стійкості підприємств включатиме такі основні етапи:

1. Поділ активів та пасивів підприємства за ступенем керованістю ними. Відзначимо, що у випадку, коли у фірми коефіцієнти покриття та автономії є низькими, необхідним є скорочення її позичкового капіталу. Таке скорочення можливо, загалом, здійснити завдяки збільшенню величини наявного власного капіталу фірми з подальшим заміщенням ним частини позичкового капіталу підприємства. Проте, з урахуванням того, що швидке нарощування обсягу наявного власного капіталу (зокрема, пайового капіталу) є складним завданням, потрібно спочатку оцінити можливість підприємства стосовно досягнення ним нормативів фінансової стійкості при існуючому обсязі власного капіталу.

2. Оцінювання можливості скорочення обсягу наявних необоротних активів підприємства (зокрема, шляхом продажу зайвої їхньої частини) та його наявних оборотних активів (зокрема, завдяки зниженню обсягу матеріальних запасів, а також незавершеного виробництва й дебіторської заборгованості) без погіршення при цьому фінансових результатів діяльності підприємства. При цьому доцільно встановлювати рекомендовані (бажані) значення коефіцієнтів обертання різних видів оборотних активів суб'єкта господарювання із урахуванням його галузевої специфіки. Таке встановлення можливо здійснювати двома наступними способами: 1) узяти за основу фактичні значення коефіцієнтів обертання для найбільш фінансово надійних і прибуткових компаній даної галузі; 2) в якості рекомендованих використати фактичні значення коефіцієнтів обертання складових наявних оборотних коштів даної компанії, що усереднені за попередні роки її діяльності або тільки за ті роки, коли оборотність оборотних активів фірми була найкращою.

3. Визначення очікуваного скорочення позичкового капіталу підприємства, що відповідає сумарному зменшенню величини його необоротних та оборотних активів, обчисленому на попередньому етапі.

4. Розрахунок нових значень нормативів фінансової стійкості підприємства. Якщо вони виявляться не меншими від рекомендованих, то тоді поставлене завдання вважатиме виконаним. Якщо ж хоча б один з коефіцієнтів фінансової стійкості виявиться нижчим за його нормативне їх значення, тоді слід обчислити мінімально потрібну величину заміщення позичкового капіталу компанії її власним капіталом для того, щоб усі нормативи фінансової стійкості стали не меншими за їх рекомендовані величини.

5. Розроблення заходів із залучення підприємством додаткової величини його власного капіталу, зокрема, завдяки збільшенню пайового капіталу компанії.

Слід відзначити, що у загальному випадку зміна кожного із перелічених раніше чотирьох параметрів, які впливають на рівень фінансової стійкості підприємств, викликатиме зміну інших параметрів. Для прикладу, зростання величини надходжень, які суб'єкт підприємництва зможе спрямувати на погашення узятих позик, може обумовити суттєве покращення кредитоспроможності підприємства і, отже, зменшення процентних ставок, за якими кредитори погодяться надавати позики такому підприємству. З іншого боку, зменшення позичкового капіталу підприємства може обумовити зниження обсягу його надходжень внаслідок скорочення величини виробничо-збутового потенціалу цього підприємства.

Враховуючи викладене вище, видається доцільним при формуванні потенціалу підвищення фінансової стійкості підприємств застосовувати оптимізаційний підхід. Згідно цього підходу визначається сукупність технічних, технологічних, організаційних та соціально-економічних заходів, реалізація яких забезпечуватиме

максимальний рівень фінансової стійкості підприємств, що розраховується за формулою (3). При цьому необхідно, щоб усі заходи забезпечували підприємству отримання невід'ємної величини надприбутку, тобто різниці між приростом прибутку внаслідок впровадження заходу та добуток обсягу інвестицій у таке впровадження на норму їх прибутковості (рис. 1).

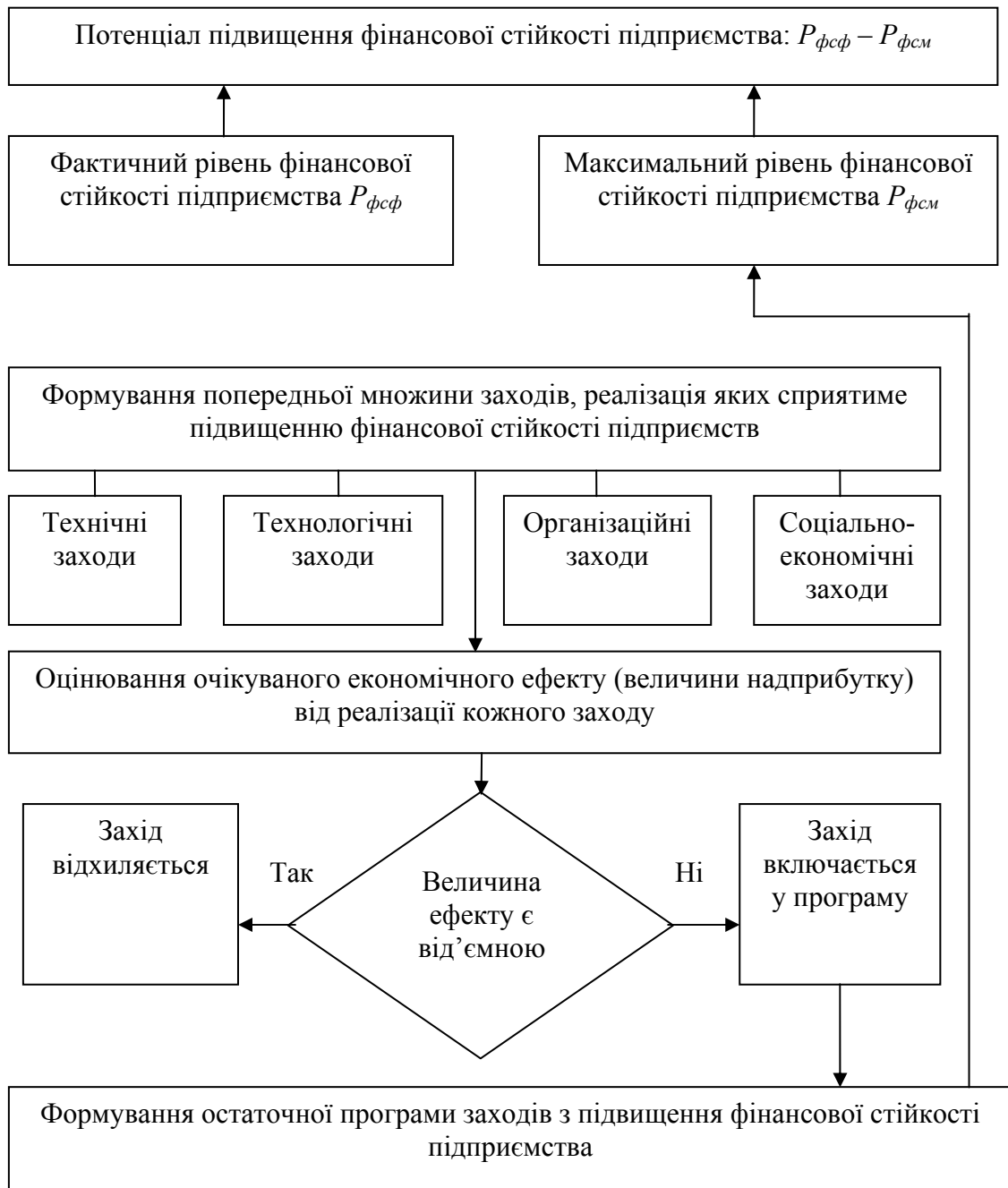

Рис. 1. Модель формування потенціалу підвищення фінансової стійкості підприємства

Джерело: розроблено автором

Отже, запропонована оптимізаційна модель передбачає знаходження множини векторів V_i , кожен з яких характеризуватиме певний організаційно-економічний або техніко-технологічний захід, спрямований на підвищення рівня фінансової стійкості або гнучкості підприємства (оскільки зростання гнучкості підприємства автоматично підвищує його стійкість). Тоді відповідна економіко-математична модель включатиме:

1) цільову функцію:

$$P_{n\phi c} = \frac{\left(H_{\partial 0} + \sum_{i=1}^k H_{\partial 1i} - H_{\partial 2} + \sum_{i=1}^k H_{\partial 3i} \right) \cdot \left((1 + n_n + \Delta n_n)^{T_c + \Delta T_c} - 1 \right)}{\left(K_{n0} + \sum_{i=1}^k K_{ni} \right) \cdot (n_n + \Delta n_n) \cdot (1 + n_n + \Delta n_n)^{T_c + \Delta T_c}} \rightarrow \max; \quad (4)$$

2) умову невід'ємного значення величини надприбутку за кожним заходом:

$$H_{\partial i} - K_{ni} \cdot n_{ni} \geq K_{ei} \cdot H_e; \quad (5)$$

3) обмеження на загальні обсяги власних та позичкових коштів:

$$\sum_{i=1}^k K_{ni} \leq K_n; \quad (6) \quad \sum_{i=1}^k K_{ei} \leq K_e, \quad (7)$$

де $P_{n\phi c}$ – відносний прогнозний рівень фінансової стійкості підприємства як функція від множини векторів V_i ; k – кількість цих векторів; $H_{\partial 0}$ – наявна величина надходжень, які підприємство може спрямувати на повернення узятих ним позик та сплату процентів за ними, грн.; $H_{\partial 1i}$ – очікуваний приріст наявної величини надходжень $H_{\partial 0}$ у випадку реалізації i -того заходу, що має на меті підвищення фінансової стійкості підприємства (якщо i -тий захід відхиляється або належить до підмножини заходів з підвищення гнучкості підприємства, то $H_{\partial 1i}$ дорівнюватиме нулю), грн.; $H_{\partial 2}$ – можливе зниження наявної величини надходжень $H_{\partial 0}$ внаслідок погіршення зовнішніх умов функціонування підприємства, грн.; $H_{\partial 3i}$ – очікуване зростання величини надходжень $H_{\partial 0}$ завдяки реалізації i -того заходу, що має на меті підвищення гнучкості підприємства (якщо i -тий захід відхиляється або належить до підмножини заходів з підвищення фінансової стійкості підприємства, то $H_{\partial 3i}$ дорівнюватиме нулю), грн.; K_{n0} – наявна величина позичкового капіталу підприємства, грн.; K_{ni} – зміна величини позичкового капіталу підприємства за i -тим заходом (якщо за цим заходом не передбачається зміна позичкового капіталу, то K_{ni} дорівнюватиме нулю), грн.; Δn_n – очікувана зміна середньої ставки позичкового відсотка за користування узятими підприємством позиками у частках одиниці внаслідок реалізації обраних заходів; ΔT_c – очікуваний приріст середнього значення терміну погашення узятих підприємством позик внаслідок реалізації обраних заходів, часових одиниць; $H_{\partial i}$ – очікуваний приріст наявної величини надходжень $H_{\partial 0}$ у випадку реалізації i -того заходу (якщо i -тий захід відхиляється, то $H_{\partial i}$ дорівнюватиме нулю), грн.; n_{ni} – ставка позичкового відсотка за i -тим заходом, частка одиниці; K_{ei} – потрібний обсяг вкладення власних коштів підприємства у здійснення i -того заходу (якщо за цим заходом не передбачається вкладення власних коштів, то K_{ei} дорівнюватиме нулю), грн.; H_e – норма прибутковості інвестованих власних коштів, частки одиниці; K_n, K_e – ліміт на загальний обсяг відповідно позичкових та власних коштів, грн.

Використання оптимізаційної моделі для встановлення шляхів формування потенціалу підвищення фінансової стійкості підприємств видається більш доцільним, ніж застосування з цією метою підходу, який базується на досягненні нормативів фінансової стійкості суб'єктів господарювання. Це обумовлено тим, що ці нормативи часто є недостатньо обґрунтованими.

Висновки. Під потенціалом підвищення фінансової стійкості підприємства доцільно розуміти складову його економічного потенціалу, яка являє собою сукупність наявних та можливих до залучення ресурсів і компетенцій, що зумовлюють здатність підприємства нарощувати рівень своєї фінансової стійкості за певних умов зовнішнього середовища, у якому це підприємство знаходиться або буде знаходитися у майбутньому. При цьому оцінювання фінансової стійкості підприємств доцільно здійснювати зіставленням фактичної величини надходжень на підприємство, які можна спрямувати на погашення узятих ним позик, з мінімально припустимою величиною цих надходжень. Тоді можливість зростання цього співвідношення характеризуватиме потенціал підвищення рівня фінансової стійкості підприємств. При цьому можливо виділити чотири основні шляхи реалізації потенціалу підвищення фінансової стійкості підприємства, а саме: зростання величини тих надходжень, які суб'єкт підприємництва зможе спрямувати на погашення узятих позик та сплату процентів за користування ними; зниження величини позичкового відсотка за узятими підприємством позиками; збільшення середнього терміну погашення усіх узятих суб'єктом господарювання позик; зниження величини сукупного обсягу узятих підприємством позик. Застосування запропонованих підходів до формування потенціалу підвищення фінансової стійкості підприємств у практиці господарської діяльності дасть змогу знизити ймовірність настання на них фінансової кризи та, відповідно, уникнути їхнього банкрутства. Подальші дослідження потребують встановлення можливостей визначення рівня фінансової стійкості підприємств без попереднього усереднення значень показників, які обумовлюють цей рівень.

Список літератури.

1. Ареф'єва О. В., Харчук Т. В. Економічні засади формування потенціалу підприємства. *Актуальні проблеми економіки*. 2008. № 7 (85). С. 71–76.
2. Бугай, В. З., Горбунова, А. В., Ключева, Ю. В., 2011. Теоретичні основи формування потенціалу підприємства. *Вісник Запорізького національного університету*. 2011. № 1. С. 27–33.

3. Васильківський Д. М. Систематизація складових елементів економічного потенціалу підприємства у рамках концепції механізму підвищення. *Наука й економіка*. 2014. № 2 (34). С. 115–120.
4. Іваненко О. В. Формування потенціалу ресурсозбереження соціально-економічних систем. *Економіка. Фінанси. Право*. 2013. № 8. С. 7–10.
5. Лесик Л. І. Типологія видів і чинників формування економічного потенціалу підприємства. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2013. Вип. 23.12. С. 271–278.
6. Толпежников Р. Управління потенціалом промислового підприємства: формування організаційно-економічного механізму. *Схід*. 2012. № 6 (120). С. 81–85.
7. Башнянин Г. І., Лінтур І. В. Фінансова стійкість суб'єктів господарювання та шляхи її покращення. *Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії*. 2016. Вип. 2. С. 98–101.
8. Гапак Н. М., Капштан С. А. Особливості визначення фінансової стійкості підприємств. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Економіка*. 2014. Вип. 42. С. 191–196.
9. Павленко О. П., Семиліт І. В. Економічна сутність фінансової стійкості підприємств: фактори впливу, оцінка та джерела фінансування. *Молодий вчений*. 2016. № 7(34). С. 113–116.
10. Проволоцька О. М., Воронкова А. В. Сучасні тенденції фінансової стійкості вітчизняних промислових підприємств. *Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія: економіка, управління та адміністрування*. 2018. № 1(83). С. 129–133.
11. П'ятницька Г. Т., Найдюк В. С. Фінансова стійкість як базис для визначення стратегічного вектору інноваційного розвитку підприємства. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. № 4. С. 7–16.
12. Чепка В. В., Матяш О. К. Фінансова стійкість підприємства: сутність та фактори впливу. *Економіка і суспільство*. 2017. № 12. С. 649–655.
13. Emelyanov A., Kurylo O., Vysotskij A. Structuring expenses of industrial enterprises in the evaluation process of its production and sales potential. *Ekontechmod. An international quarterly journal*. 2013. № 4. P. 11–17.
14. Yemelyanov O., Kurylo O., Petrushka, T. Methodological principles of evaluating economic potential of industrial enterprise sustainable development. *Scientific Bulletin of Polissia*. 2018. № 2 (14). P. 141–149.

References.

1. Arefyeva, O. V. and Kharchuk, T. V. (2008), “Economic principles of enterprise potential formation”, *Aktual'ni problemy ekonomiky*, vol. 7 (85), pp. 71–76.
2. Buhaj, V. Z., Horbunova, A. V. and Kliuieva, Yu. V. (2011), “Theoretical bases of formation of potential of the enterprise”, *Visnyk Zaporiz'koho natsional'noho universytetu*, vol. 1, pp. 27–33.
3. Vasylykivskiy, D. M. (2014), “Systematization of the components of the economic potential of the enterprise within the framework of the concept of the mechanism of improvement”, *Nauka y ekonomika*, vol. 2 (34), pp. 115–120.
4. Ivanenko, O. V. (2013), “Formation of resource saving potential of socio-economic systems”, *Ekonomika. Finansy. Pravo*, vol. 8, pp. 7–10.
5. Lesyk, L. I. (2013), “Typology of types and factors of formation of economic potential of the enterprise”, *Naukovyi visnyk NLTU Ukrainy*, vol.23 (12), pp. 271–278.
6. Tolpezhnikov, R. (2012), “Management of the potential of an industrial enterprise: the formation of organizational and economic mechanism”, *Skhid*, vol. 6 (120), pp. 81–85.
7. Bashnianyn, H. I. and Lintur, I. V. (2016), “Financial stability of business entities and ways to improve it”, *Ekonomichnyj visnyk Zaporiz'koi derzhavnoi inzhenernoi akademii*, vol. 2, pp. 98–101.
8. Napak, N. M. and Kapshtan, S. A. (2014), “Features of determining the financial stability of enterprises”, *Naukovyj visnyk Uzhhorods'koho universytetu. Serii: Ekonomika*, vol. 42, pp. 191–196.
9. Pavlenko, O. P. and Semylit, I. V. (2016), “Economic essence of financial stability of enterprises: factors of influence, estimation and sources of financing”, *Molodyj vchenyj*, vol. 7(34), pp. 113–116.
10. Provolots'ka, O. M. and Voronkova, A. V. (2018), “Current trends in the financial stability of domestic industrial enterprises”, *Visnyk Zhytomyrs'koho derzhavnoho tekhnolohichnoho universytetu. Serii: ekonomika, upravlinnia ta administruvannia*, vol. 1(83), pp. 129–133.
11. P'iatnyts'ka, H. T. and Najdiuk, V. S. (2018), “Financial stability as a basis for determining the strategic vector of innovative development of the enterprise”, *Investytsii: praktyka ta dosvid*, vol. 4, pp. 7–16.
12. Chepka, V. V. and Matiash, O. K. (2017), “Financial stability of the enterprise: the essence and factors of influence”, *Ekonomika i suspil'stvo*, vol. 12, pp. 649–655.
13. Emelyanov, A., Kurylo, O. and Vysotskij, A. (2013), “Structuring expenses of industrial enterprises in the evaluation process of its production and sales potential”, *Ekontechmod, An international quarterly journal*, vol. 4, pp. 11–17.
14. Yemelyanov, O., Kurylo, O. and Petrushka, T. (2018), “Methodological principles of evaluating economic potential of industrial enterprise sustainable development”, *Scientific Bulletin of Polissia*, vol. 2 (14), pp. 141–149.

Стаття надійшла до редакції 20.09.2020 р.